

نقش پلیس در احساس امنیت اجتماعی پایدار

(مطالعه موردی: شهر دهگلان)

محمد نایب‌پور^۱، محمد ویسیان^۲، آزاد اصغری^۳، سمیه محمدی حمیدی^۴

تاریخ دریافت: ۹۳/۰۹/۲۷

تاریخ پذیرش: ۹۳/۱۲/۰۹

از صفحه ۷۷ تا ۹۶

بزه‌شناسانه جغرافیای انتظامی

سال دوم، شماره هشتم، زمستان ۱۳۹۳

چکیده

حضور مردم در فضای عمومی شهر مستلزم احساس امنیت از سوی آنان است که انسان‌ها برای دستیابی به زندگی سالم و تداوم روابط اجتماعی نیازمند آن هستند. احساس ناامنی مانع ایجاد رشد فرهنگی، اجتماعی و مشارکت عمومی مردم در ساختارهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی می‌شود و هزینه‌هایی بر جامعه تحمیل می‌کند. از آنجایی که پلیس تأمین‌کننده امنیت جانی و مالی شهروندان است نقش آن در رضایت‌مندی مردم بسیار حائز اهمیت است. مبانی نظری پژوهش بنا به تناسب موضوع به این حوزه مورد بررسی می‌پردازد. لذا، این پژوهش با هدف تعیین نقش پلیس در احساس امنیت اجتماعی بین شهروندان شهر دهگلان در سال ۱۳۹۳ پرداخته‌است. روش تحقیق توصیفی-پیمایشی است. ابزار گردآوری داده‌ها به صورت پرسشنامه محقق‌ساخته و دارای قابلیت اعتبار و اعتماد است. جامعه آماری پژوهش تمامی شهروندان ۱۵-۵۴ ساله ساکن در شهر دهگلان و حجم نمونه ۱۶۴ نفر می‌باشد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS استفاده شده‌است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بین نقش پلیس و احساس امنیت در بین شهروندان شهر دهگلان رابطه معناداری وجود دارد. همچنین، بین سه شیوه (توانایی، عملکرد، جدیت) پلیس و احساس امنیت اجتماعی شهروندان رابطه معناداری وجود دارد. ضریب همبستگی پیرسون و آزمون فریدمن نیز نشان می‌دهد که عملکرد پلیس، توانایی و جدیت به ترتیب بیشترین تأثیر را بر احساس امنیت اجتماعی شهروندان دارند.

کلید واژه‌ها: امنیت، پلیس، احساس امنیت اجتماعی، شهر دهگلان.

۱- استادیار دانشگاه علوم انتظامی امین (E-mail : mohamadnayebpour@gmail.com).

۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه خوارزمی تهران (نویسنده مسئول) (E-mail : mwaysian@ymail.com).

۳- کارشناس ارشد اقلیم در برنامه‌ریزی محیطی، دانشگاه خوارزمی تهران (E-mail : aasghari88@gmail.com).

۴- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه زنجان (E-mail : mohammadi128@gmail.com).

طرح مسئله

مفهوم احساس امنیت از شاخصه‌های کیفیت زندگی در شهرها است. این احساس رابطه‌ای مستقیم با امنیت واقعی ندارد و وجود یا فقدان آن لزوماً به معنای بهره‌مند یا محروم شدن از امنیت واقعی نیست. امنیت به مفهوم حفاظت جامعه و ارزش‌ها و نهادهای داخلی در برابر تهدیدات داخلی و خارجی یا تهدیداتی است که بقای رژیم‌ها و نظام شهروندی و شیوه زندگی افراد جامعه را مختل می‌سازند و موجودیت آن را به خطر می‌اندازد (زیاری و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۴۳-۱۴۲). نیاز به احساس امنیت همواره از بنیادی‌ترین نیازهای بشر و مسئله وقوع ناهنجاری‌های اجتماعی و از همه مهم‌تر مسئله جامعه بشری به‌شمار می‌آید. با افزایش پیچیدگی جوامع شرایط تأمین این نیاز و برطرف کردن این مسئله در شهرها پیچیده‌تر شده است (گورانی و سوداگر، ۱۳۹۱: ۳۲). امنیت از سرچشمه امن و مقابل ترس یعنی احساس امن و آزاد بودن از ترس، اضطراب و خطر است (اجدری و اصغر‌پور، ۲۰۱۱: ۴۲).

امنیت شاید به این دلیل که یکی از عمده‌ترین نیازهای بشری است به‌عنوان یک امر مهم در حیات اجتماعی انسان همواره مورد توجه بوده است. درهرم نیازهای مازلو^۱ نیاز به امنیت پس از نیازهای فیزیولوژیکی انسان به‌عنوان یکی از ساختارهای اساسی و پایه‌ای تشکیل‌دهنده شخصیت فرد قلمداد می‌شود. با تجمع انسان‌ها در شهرها و پیچیدگی‌های خاصی که این مسئله به وجود می‌آورد عوامل تأثیر بر امنیت نیز متنوع‌تر شده‌اند. شلوغی محله‌های زندگی، جابه‌جایی زیاد محل سکونت و در نتیجه نبود امکان ایجاد روابط پایدار همگی می‌توانند امنیت افراد را تحت تأثیر قرار دهند به‌صورتی که امروزه احساس ناامنی و ترس از جرم در مناطق شهری کشور یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های افراد شده است (عریضی و همکاران، ۱۳۹۱: ۹۲).

پایداری شهرها یک سوال مهم و حیاتی برای جوامع معاصر است (برندزکمب^۲، ۲۰۰۶: ۲۲۵). فضاهای شهری بستر زندگی و فعالیت شهروندان است و با توجه به ویژگی‌های افراد و گروه‌های سنی، جنسی و اجتماعی باید بتواند محیط امن، سالم،

۱- Asgharpoor & Ajdari

۲- Maslow.

۳- Brandscomb

پایدار و جذابی فراهم کند و به شیوه مناسبی به نیازهای مختلف تمام گروه‌های اجتماعی پاسخ دهد. فضای شهری بیشترین ارتباط را با مردم و محیط زندگی برقرار می‌کند. شهرها به دلیل تمرکز بالای جمعیت و فعالیت‌های خارج از مقیاس انسانی از شاخص‌های امنیت فضاهای شهری و آرامش کم‌کم فاصله گرفته‌اند (گلی، ۱۳۹۰: ۱۴۴). بی‌تردید هیچ عنصری برای پیشرفت، توسعه و تکامل یک‌جانبه و همچنین شکوفایی استعدادها مهم‌تر از عنصر امنیت و تأمین آرامش در جامعه نبوده و توسعه اجتماعی، خلاقیت و فعالیت ارزشمند بدون امنیت امکان‌پذیر نخواهد بود (ضرابی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۰۴). مؤلفه احساس امنیت شهروندان باید مورد التفات بیشتری قرار گیرد چراکه امروزه بدون شناخت و بررسی و سازوکار یک مؤلفه در ساختار شهری به مثابه سیستم شهری امکان مداخله‌های مناسب، کارآمد و بهینه در شهر میسر نمی‌شود. بر این اساس، امنیت باید به عنوان مؤلفه‌ای تأثیرگذار در شهر مورد ارزیابی قرار گیرد. این امر از آن جهت دارای اهمیتی مضاعف می‌شود که امنیت شهروندان از محورهای توسعه پایدار انسانی به‌شمار می‌رود (بمانیان و محمودی‌نژاد، ۱۳۸۷: ۶۰).

امروزه دانشمندان و پژوهشگران بر این باورند که اولین قدم برای رسیدن به توسعه انسانی تأمین امنیت در جامعه است (عالمی^۱، ۲۰۰۸). پلیس برای ایفای نقش حساس خود در مدیریت امنیت عمومی نیاز به برنامه‌ریزی جامع، همه‌جانبه و راهبردی کلان در قلمرو امنیت عمومی دارد. از این رو، نیروی انتظامی با اتخاذ رهیافتی علمی و نظام‌مند و با اعتقاد به لزوم هماهنگی تمام دستگاه‌های دخیل در حوزه امنیت عمومی، که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در تولید و حفظ امنیت نقش دارند و بر اساس اصولی نظیر: جامعه‌محوری، تقدم پیشگیری از وقوع جرایم، تمرکز عمده بر حقوق شهروندی، بسترهای اجتماعی امنیت و ایجاد ظرفیت‌های مشارکت‌پذیری در سیستم عمومی و... تأکید دارند، در سال‌های اخیر طرح راهبردهای کلان مدیریت امنیت عمومی را تدوین و پیشنهاد کرده است (ربانی و همکاران، ۱۳۹۰: ۷۶).

ارتباط مردم و پلیس می‌تواند به درجه‌ها و اشکال گوناگونی نظیر تعاون، همیاری، انطباق و سازگاری بیان شود. حضور و تعامل سازنده شهروندان در نهادهای اجتماعی

از جمله سازمان پلیس در زمینه کاهش جرایم و ناامنی‌های شهری قابل ملاحظه می‌باشد. زندگی جمعی موجد مجموعه‌ای از ارزش‌ها و قواعد است که افراد را به یکدیگر مرتبط می‌سازد. این ارزش‌ها و قواعد باید توسط جامعه پذیرفته‌شود تا جایگاه مدنی حیات اجتماعی حفظ شود. برقراری ارتباط منطقی بین ارزش‌های نهادینه‌شده توسط مردم و امنیت اجتماعی از موضوع‌های مورد توجه اندیشمندان است که خود می‌تواند به کاهش ناامنی منجر شود. در واقع، به باور چاندوک^۱ یکی از وظایف عمومی در جامعه امروزی برقراری ارتباط و ایجاد ساختارهای حمایتی و مشترک بین اعضای آن است (گل‌پرور و عریضی، ۱۳۸۵: ۲۵۲).

عملکرد پلیس به تنهایی برای تأمین امنیت جامعه کافی نیست بلکه استفاده از مشارکت مردمی نیز در راستای برقرار امنیت ضروری می‌نماید (مالکی و همکاران^۲، ۲۰۱۴). بر این اساس، پلیس به‌عنوان نماینده اجرایی قوه مقننه و همچنین عضوی فعال در جامعه باید درک درستی از ساختار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مناطقی که در آن به خدمت می‌پردازد داشته‌باشد. جدیت پلیس در اجرای قانون شرط ضروری و لازم برای غلبه بر نابرابری‌های اجتماعی است که عامل مهمی در ارتقای اعتبار پلیس محسوب می‌شود. هر اندازه پلیس در سطح جامعه با تکیه بر سه اصل عملکرد، دقت و جدیت بتواند قدرت خود را در مقابل ناهنجاری‌ها نشان دهد زمینه برای کاسته‌شدن ناآرامی فراهم می‌شود و در این اوضاع فضای توسعه امنیت اجتماعی فراهم خواهد شد.

احساس امنیت مفهومی چندبعدی است و در هر زمانی در جامعه‌ای آرامش و امنیت حکمفرما بوده است آن جامعه رو به پیشرفت نهاده و درسایه آن رشد و ترقی حاصل شده است و زمانی که احساس امنیت از آن جامعه رخت‌بر بسته شهروندان از ترس جان حتی نتوانسته‌اند به امور روزانه خود سامان دهند. بر این اساس، می‌توان گفت که دولت‌ها نقش تعیین‌کننده در تأمین احساس امنیت اجتماعی شهروندان خود دارند. در کشور ما نیز پلیس -نیروی انتظامی- نقش تعیین‌کننده‌ای در تأمین امنیت و احساس امنیت اجتماعی شهروندان برعهده دارد. در این راستا، پژوهش حاضر با توجه به نقش پلیس -از لحاظ عملکرد، جدیت و توانایی- و ارتباط آن با شهروندان و نیز نقش

۱- Chanduk.

۲- Maleki et al

تعیین‌کننده پلیس در امنیت و احساس امنیت اجتماعی در یک اجتماع را مورد بررسی قرار می‌دهد و در نهایت، راهکارهایی را برای برنامه‌ریزی شهر سالم به‌منظور ارتقای سطح احساس امنیت اجتماعی ارائه می‌کند.

مبانی نظری

صاحب‌نظران بسیاری در خصوص نقش پلیس و احساس امنیت نظریه‌های مختلفی ارائه کرده‌اند. عده‌ای بر نقش و حضور پررنگ پلیس در جامعه به‌عنوان بانی امنیت اذعان دارند. در این قسمت سعی شده که به مهم‌ترین نظریه‌هایی که این رابطه را تبیین می‌کنند پرداخته شود.

یکی از مفاهیم با اهمیت، پیچیده و جدید در دنیای امروز در بسیاری از مباحث سیاسی، اجتماعی و اقتصادی موضوع و مفهوم امنیت است (ساروخانی و هاشم‌نژاد، ۱۳۹۰: ۸۲). احساس امنیت به معنی فقدان هراس از این‌که ارزش‌های انسانی مورد حمله قرارگیرد یا به مخاطره نیفتد و نبود هراس و بیم نسبت به حقوق و آزادی‌های مشروع، اطمینان و آرامش خاطر، ایمنی و خاطر جمع بودن است (یاری و هزارجریبی، ۱۳۹۱: ۴۱). امنیت درشالوده‌بندی حیات آدمی نقش اساسی دارد به‌گونه‌ای که باتمام حوزه‌های فعال زندگی پیوندخورده و تاروپود هستی با آن درهم‌تنیده است. آدمی که همیشه در جمع و با جمع تعریف می‌شود حراست و پاسداری از اجتماعی را برعهده دارد که تماس و ارتباط میان افراد را فراهم می‌کند (کامران و عبادتی‌نظری، ۱۳۸۹: ۴۳). امنیت اجتماعی را می‌توان چنین تعریف کرد: «امنیت به معنای ایمن شدن، در امان بودن و بی‌بیمی، آرامش و آسودگی است. احساس امنیت نیز عبارت است از نوعی ذهنیت و جهت‌گیری روانی مثبت - رضایت‌بخش، قانع‌کننده و آرام‌بخش شهروندان نسبت به فقدان تأثیرگذاری حضور و بروز رویدادها و وقایع ضدامنیتی - تهدیدها - در شرایط فعلی و آتی در حوزه‌های امنیت اجتماعی، ثبات سیاسی، انسجام هویتی، یکپارچگی و امنیت سرزمین» (زارع و ترکان، ۱۳۹۰: ۱۳۴).

اگرچه امنیت مسأله مهمی است اما بسیاری از جامعه‌شناسان احساس امنیت را مهم‌تر و ضروری‌تر از وجود امنیت توصیف می‌کنند و معتقدند عوامل بسیاری در فقدان یا کمبود این احساس در جوامع مختلف دخیل هستند. همچنین، بسیاری از دانشمندان معتقدند که امنیت پدیده‌ای احساسی و ادراکی است و بیشتر به احساس روانی شهروندان از عوامل تهدیدکننده جرم برمی‌گردد و ممکن است میزان احساس ناامنی فرد با واقعیت خارجی میزان عوامل تهدیدکننده مطابقت نداشته باشد و برعکس متناسب با میزان و اثر عوامل تهدیدکننده میزان احساس ناامنی فرد نیز در نوسان باشد (هاشمیان فر و کشاورز، ۱۳۹۱: ۴۸).

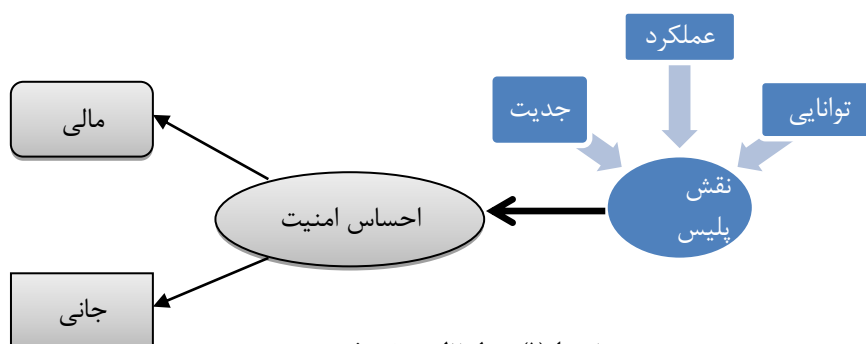
امنیت نیز مانند هر کالای عمومی دیگر نیازمند اهتمام جمعی برای تحقق و دستیابی می‌باشد و از این‌رو، به اتکای فرد سامان نمی‌گیرد و استقرار نمی‌یابد. کم و کیف امنیت با قابلیت‌ها و اقدامات فردی تفاوت می‌پذیرد اما سامانه امنیت در سایه تلاش‌های جمعی فراهم می‌گردد. از این‌رو، پلیس به‌عنوان یکی از متولیان امنیت‌بخشی در جامعه در چشم‌انداز آینده از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است (نوبدینیا، ۱۳۸۸: ۳۵). پلیس به‌عنوان بخش مهمی از نظام سیاسی یک کشور وظیفه خطیر تأمین امنیت داخلی را برعهده دارد. این نیرو از جمله ارگان‌های خدمت‌رسانی به آحاد جامعه برای تأمین امنیت تلقی می‌گردد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۳).

پلیس متولی اصلی تأمین یکی از مهم‌ترین نیازهای افراد جامعه یعنی امنیت است. نیاز به امنیت بر هیچ کس پوشیده نیست و از مهم‌ترین دغدغه‌های بشر از آغاز خلقت بوده است. این نیاز همچنان ادامه دارد و روز به روز بر شدت و کیفیت آن افزوده می‌گردد. با پیچیده‌تر شدن زندگی مدرن و دستیابی بشر به رفاه اجتماعی و اقتصادی و برخورداری از امکانات بیشتر حفظ امنیت دشوارتر می‌گردد و به‌طور قطع پلیس به تنهایی نمی‌تواند از عهده تأمین و حفظ امنیت مردم برآید. بهره‌گیری از مشارکت مردم در تأمین امنیت سطح تخلفات را پایین و امنیت را افزایش داده است (شایگان، ۱۳۸۸: ۶۰). از منظر مفهوم اقتدار، پلیس در درون جامعه دستگاهی است که همکاری میان دولت و حوزه عمومی را فراهم می‌کند. بنابراین، پلیس نقش مضاعف دارد. از یک‌سو، نیروی دولتی اجبارآمیز است که قدرت مشروع اجبار فیزیکی را به‌صورت قانونی در اختیار دارد و از سوی دیگر، یک نیروی مدنی است که هیچ فاصله‌ای میان او و مردم از این حیث

وجود ندارد. جلوه نخست یعنی اقتدار دولتی پلیس در تأمین نظم، استقرار و حفظ امنیت متجلی می‌شود. بعد دوم یعنی هویت مدنی و نقش اجتماعی پلیس عمدتاً در سطح عوامل پلیسی در حیطة عمل و رفتار پلیس ظاهر می‌شود بدین معنا که پلیس با حفظ هویت سازمانی خود و با توجه به نوع فعالیت وارد حوزه عمومی می‌شود و با شهروندان در فعالیت مدنی و اجتماعی مشارکت می‌جوید. پاسخگویی به دریافت‌کنندگان خدمات پلیسی، تعامل ارتباطی با مردم و شهروندان و آموزش آنان از وجوه و کارکردهای مدنی و اجتماعی پلیس می‌باشد (پورموزن، ۱۳۸۸: ۱۰۶).

همکاری و تعامل پلیس با شهروندان موجب حضور بیشتر پلیس در بین مردم می‌شود و از این طریق نوعی احساس امنیت و فراغ خاطر در شهروندان به وجود می‌آید. از آنجایی که پلیس به‌طور بسیار فعال با مردم همکاری و تشریک مساعی می‌کند موجب افزایش رضایت‌مندی شهروندان می‌شود و هرچه رضایت‌مندی شهروندان از پلیس بیشتر باشد ترس شهروندان از جرم کاهش می‌یابد. هنگامی که پلیس با شهروندان از طریق گروه‌های محلی همسایگی، فعالیت‌های نوجوانان، مدارس و غیره تعامل می‌کند این همکاری و مشارکت پیوندهای واقعی بین پلیس و شهروندان را تقویت و تحکیم می‌کند. بنابراین، ترس از جرم شهروندان را تقلیل می‌دهد (ابراهیم‌پور و همکاران، ۱۳۹۱: ۳۰۷). تأثیر حضور پلیس در محل زندگی در کاهش خطر احتمالی از جرایم و کاهش احساس ناامنی، که از طریق توانایی جمعی بالا و رضایت خاطر از محل زندگی به میزان متعادل و متوسطی می‌رسد، همکاری‌های آینده بین ساکنان و اجرای قانون در مبارزه با جرایم را نیز افزایش می‌دهد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۷). کاهش نگرانی شهروندان در قبال جرایم و فقدان امنیت ناشی از تأثیر مثبت حضور پلیس در سطوح زندگی شهروندان جامعه می‌باشد (فرگوسن و میندل^۱، ۲۰۰۷). حال اگر بخشی از جمعیت محله نسبت به پلیس بی‌اعتماد شوند و رفتار پلیس را بی‌ثبات تلقی کنند ممکن است عقاید منفی درباره رفتار پلیس بر فرهنگ زورگویانه در محله‌های فقیر تأثیر متقابل داشته باشد که به احساس نبود احترام بیشتر شهروندان نسبت به پلیس منجر می‌گردد و در عوض، احتمال برخورد و پاسخ‌دهی نامناسب پلیس را افزایش می‌دهد (طاهری و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۷).

تلقى شهروندان از مشروعیت و ارتباط با آیین دادرسی قضایی -سنجش دیدگاه مردم- می تواند بر عملکرد کنترل اجتماعی پلیس از طریق تأثیر بر اعتماد همکاری شهروندان اثرگذار. اگر رفتار پلیس محله، که ضامن امنیت عمومی است، غیرقابل توجیه و بی ادبانه تلقی شود به تبع آن اظهار چنین احساساتی می تواند به ابراز بیشتر احساس ناامنی منجر گردد زیرا آنها فاقد اعتماد به عملکرد کنترل اجتماعی پلیس هستند (ربانی و همکاران، ۱۳۹۰: ۸۴). یکی از عوامل مهم برای احساس امنیت در عموم آگاهی آنها از این مسئله است که پلیس به سرعت و به طور مناسب عکس العمل نشان خواهد داد. حجم واکنش ها و سطوح مختلف اجرا در سازمان موجب سرگشتگی می شود. انتظارات و تقاضاهای عموم در برخی موارد متناقض است. آنان خواهان نظم و اجرای سخت گیرانه قانون و ایجاد قوانین دیگری برای حمایت، فهم، میانجیگری، حل مسائل و نیز مدارا و ارفاق و احترام به حقوق انسانی در قبال مجرمان هستند (طاهری و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۷). با توجه به موارد ذکر شده در بالا می توان نتیجه گرفت که نقش و اهمیت دولت در ایجاد احساس امنیت بسیار مهم جلوه می کند و نیروی انتظامی -پلیس- به عنوان بازوی اجرایی در ایجاد امنیت، که نیاز اساسی شهروندان می باشد، می تواند با جدیت، عملکرد و توانایی خود به نحوی شایسته از عهده آن برآید.

نمودار(۱): مدل نظری پژوهش

پیشینه پژوهش

ضرابی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی در شهر مشهد به تأثیر دو عامل رسانه‌های جمعی و عملکرد پلیس بر احساس امنیت شهروندان پرداخته‌اند. نتایج پژوهش بیانگر آن است که بین احساس امنیت شهروندان شهر مشهد و شاخص عملکرد رسانه‌ها و عملکرد پلیس رابطه معناداری وجود دارد. عبدی و همکاران (۱۳۸۸) در پژوهشی به بررسی تأثیر عملکرد پلیس در افزایش احساس امنیت در بوستان‌های تهران پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که بین اقدامات پلیس اجراییات در سطح بوستان‌ها و میزان احساس امنیت مردم، میزان حضور مردم در سطح بوستان‌ها و میزان کاهش حضور مجرمان در سطح بوستان‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

گروسی (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی رابطه سرمایه اجتماعی پلیس و احساس امنیت شهروندان تهرانی پرداخته‌است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که همه مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی پلیسی عنی اعتماد به پلیس، مشارکت با پلیس و آگاهی نسبت به پلیس، با احساس امنیت شهروندان در اجتماع رابطه مثبت و معناداری داشتند. بنابراین، با افزایش سرمایه اجتماعی پلیس احساس امنیت اجتماعی نیز افزایش پیدا می‌کند.

تحقیق تاجران و کلاکی (۱۳۸۸) در شهر تهران نشان می‌دهد که توانمندی پلیس یعنی قدرت سخت‌افزاری و نظارت پلیس بر عوامل اخلاقی و فعالیت‌های اجتماعی ارجح است. همچنین، اگر پلیس در نقش خود از رفتار حرفه‌ای شامل: تعهد و صحت عمل، قانون‌مداری، پارتی‌بازی نکردن و دریافت نکردن رشوه بهره‌ببرد شهروندان احساس امنیت بیشتری خواهند کرد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که توانمندی عملیاتی پلیس به تنهایی نمی‌تواند بر احساس امنیت شهروندان اثرگذار باشد بلکه آموزش و رفتار حرفه‌ای پلیس در تعامل با جامعه و ارتقای کیفیت عملکرد نیروی انتظامی در سطح جامعه احساس امنیت شهروندان را نیز افزایش خواهد داد.

محسنی‌تبریزی و شاه‌بهرامی (۱۳۸۷) در پژوهشی به بررسی نقش نیروی انتظامی در تأمین امنیت شهروندان پرداخته‌اند. هدف این پژوهش شناخت علمی عوامل مؤثر بر نقش ناجا در تأمین امنیت انتخابات و رسیدن به راهکارهای مناسب برای پیشگیری از

درگیری‌ها و کمک به مدیران انتظامی به منظور بررسی رفتار انتخاباتی مردم بعد از اعلام نتایج آراء است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که شناخت رفتار انتخاباتی مردم توسط مدیران انتظامی هماهنگی و مشارکت مردم با پلیس و امنیت انتخابات به ویژه پس از اعلام نتایج آراء را در پی دارد.

فرضیه‌های پژوهش

- ۱- به نظر می‌رسد بین نقش پلیس و احساس امنیت شهروندان رابطه معناداری وجود دارد؛
- ۲- بین مولفه‌های پلیس - توانایی، عملکرد، جدیت- و احساس امنیت اجتماعی شهروندان رابطه معناداری وجود دارد؛
- ۳- به نظر می‌رسد بین سه شیوه توانایی، عملکرد و جدیت پلیس بر احساس امنیت اجتماعی شهروندان تفاوت آماری معناداری وجود دارد.

روش تحقیق

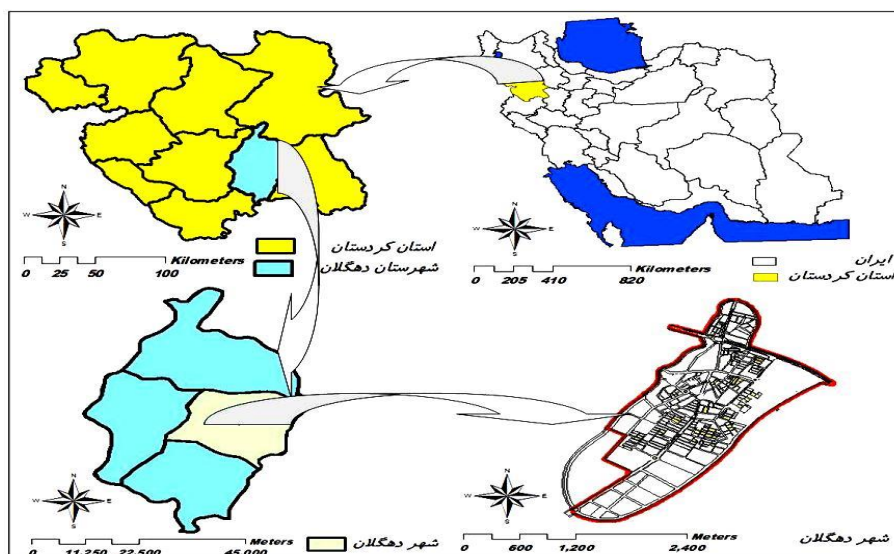
این پژوهش از نوع توصیفی- تحلیلی است. در این پژوهش از دو شیوه کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. قسمت عمده انجام پژوهش به صورت پیمایشی انجام شده است. جامعه آماری شامل ساکنان ۵۴-۱۵ ساله می‌باشد که براساس سرشماری سال ۱۳۹۰ در شهر دهگلان ۱۷۴۱۱ نفر در این رده سنی قرار دارند (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰). روش نمونه‌گیری از نوع خوشه‌ای چندمرحله‌ای است که برای مناطق وسیع کاربرد دارد (رفیع‌پور، ۱۳۸۶: ۳۸۸). در پژوهش‌های توصیفی و پیمایشی نمونه‌ای به حجم دست کم صد نفر ضروری است (دلاور، ۱۳۸۹: ۹۹). بنابراین، در این پژوهش برای افزایش دقت حجم نمونه ۱۶۴ نفر انتخاب شدند. در این پژوهش برای افزایش روایی از روش و تکنیک روایی محتوایی و صوری استفاده شده است. نیز برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها تعداد ۳۰ پرسشنامه، که پس از اصلاحات انجام شده تایپ شده، در شهر توسط اجرای آزمون مقدماتی تکمیل گردید. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها و وارد کردن آنها در نرم‌افزار SPSS ضریب آلفای کرونباخ برای آنها محاسبه گردید.

جدول (۱): سنجش پایایی شاخص‌های مورد مطالعه

پرسشنامه	ابعاد		معیار
	ضریب پایایی	گویه	
۰/۷۲۱	۸	خالی گذاشتن منزل، پارک ماشین در خیابان، حمل پول نقد، استفاده از زیورآلات، خرید از طریق آگهی روزنامه، ترس از کیف‌قاپی، ترس از سرقت در مکان‌های شلوغ، رعایت ایمنی به خاطر ترس از سرقت	احساس امنیت
۰/۸۳۱	۹	تردد در ساعات پایانی شب، ترس از اذیت و آزار، تردد با مسافرکش شخصی، رفتن به پارک، فرستادن فرزند در مسیر طولانی به مدرسه، پذیرفتن خوراکی از افراد غریبه، دوستی با افراد غریبه، ترس از اراذل و اوباش، نداشتن نگرانی فکری	
۰/۷۸۰	۴	داشتن گشت در طول شبانه‌روز، دردسترس بودن، برخورد توأم با احترام، دقت در مأموریت	ریشه‌یابی
۰/۸۴۹	۴	سرعت پلیس در هنگام نیاز مردم، قاطعیت در برخورد با مجرمان، دقت عمل در شکایات، دردسترس بودن	
۰/۷۱۲	۴	داشتن تجهیزات لازم، توانایی در مقابله با جرایم، داشتن نیروی متخصص، داشتن مهارت لازم	

معرفی منطقه مورد مطالعه

شهر دهگلان واقع در استان کردستان در ۳۶ کیلومتری شمال شرقی قروه و ۵۱ کیلومتری جنوب شرقی سنندج در مسیر جاده ارتباطی سنندج- همدان قرار دارد. شهر دهگلان در شرق استان کردستان با مساحت کلی ۲۰۵۰ کیلومترمربع و در ارتفاع ۱۹۰۶ متری از سطح دریا قرار گرفته است (ویسیان و همکاران، ۱۳۹۱: ۴). طبق سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت این شهر ۲۶۲۸۱ نفر می‌باشد (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰).

نقشه (۱): موقعیت جغرافیایی شهردهگلان در کشور و استان کردستان (۱۳۹۲)

یافته‌های توصیفی

در کل از ۱۶۴ نفر پاسخگو ۱۲۳ نفر (۷۵ درصد) مرد و ۴۱ نفر (۲۵ درصد) زن بوده‌اند. برحسب گروه سنی نیز بیشترین درصد با ۴۵ درصد متعلق به گروه سنی ۳۰-۲۳ ساله و کمترین درصد با ۴ درصد به گروه سنی ۵۴-۴۷ ساله تعلق گرفت. برحسب نوع سکونت ۶۵/۹ درصد افراد دارای منزل مسکونی شخصی، ۳۰/۵ درصد افراد دارای منزل استیجاری و ۳/۷ درصد افراد نیز در منازل سازمانی سکونت داشته‌اند. از مجموع کل پاسخگویان ۴۶ نفر (۲۸ درصد) در گروه درآمدی کمتر از ۳۰۰ هزار تومان قرار دارند و فقط ۲۵ نفر (۱۵ درصد) در گروه درآمدی بالای یک میلیون قرار دارند. برحسب نوع تحصیلات نیز ۶۳ نفر (۳۸ درصد) پاسخگویان دارای مدرک فوق دیپلم و لیسانس هستند. همچنین، ۲۴ نفر (۱۴/۶ درصد) از پاسخگویان احساس امنیت کم، ۱۱۹ نفر (۷۲/۶ درصد) احساس امنیت متوسط، ۲۱ نفر (۱۲/۸ درصد) احساس امنیت بالا داشته‌اند.

یافته‌های استنباطی

فرضیه نخست: به نظر می‌رسد بین نقش پلیس و احساس امنیت شهروندان رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۲): نتایج همبستگی پیرسون بین متغیر نقش پلیس و احساس امنیت

احساس امنیت	نقش پلیس	
۰/۰۸۹	۱/۰۰۰	ضریب همبستگی پیرسون Pearson Correlation
۰/۰۰۴		سطح معناداری (Sig. (۲-tailed)
۱۶۴	۱۶۴	تعداد (N)

برای آزمون وجود رابطه بین متغیر نقش پلیس - نیروی انتظامی - و احساس امنیت شهروندان در شهر دهگلان از آزمون همبستگی پیرسون استفاده گردید (جدول شماره ۲). با توجه به نتایج این آزمون می‌توان استنباط کرد که بین نقش پلیس و احساس امنیت رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد بدین معنی که هرچه افراد نقش پلیس را در محل زندگی و کار و فضاهای شهری بیشتر احساس کنند دارای احساس امنیت بیشتری هستند و برعکس. پس، می‌توان نتیجه گرفت که فرضیه پژوهش براساس مبانی نظری و پژوهش‌های ذکر شده مورد تأیید قرار می‌گیرد.

فرضیه دوم: بین مؤلفه‌های پلیس - توانایی، عملکرد، جدیت - و احساس امنیت اجتماعی شهروندان رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۳): نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین ابعاد متغیر نقش پلیس و احساس امنیت

امنیت جانی		امنیت مالی		
سطح معنی‌داری	شدت رابطه	سطح معنی‌داری	شدت رابطه	
۰/۰۵	۰/۱۳۲	۰/۱۴	۰/۰۷۰	جدیت
۰/۱۱	۰/۱۳۹	۰/۱۳	۰/۱۰۵	عملکرد
۰/۱۲	۰/۱۵۲	۰/۱۷	۰/۰۷۱	توانایی

همان‌گونه که از جدول شماره (۳) برمی‌آید براساس تحلیل آزمون همبستگی پیرسون، که برای بررسی رابطه بین ابعاد مالی و جانی احساس امنیت و مؤلفه‌های نقش پلیس اجرا گردیده، نتایج آماری حاصل نشان می‌دهد که در بعد جدیت پلیس با بعد مالی (مقدار $F=0/070$ در سطح معناداری $=0/14$) و در بعد جانی (مقدار $F=0/132$ در سطح معناداری $=0/05$) معنادار گردید. در بعد عملکرد پلیس با بعد مالی (مقدار $F=0/105$)

در سطح معناداری = ۰/۱۳) و در بعد جانی (مقدار $F=0/139$ در سطح معناداری = ۰/۱۱) معنادار گردید و در بعد توانایی پلیس با بعد مالی (مقدار $F=0/071$ در سطح معناداری = ۰/۱۷) و در بعد جانی (مقدار $F=0/152$ در سطح معناداری = ۰/۱۲) معنادار گردید. با توجه به نتایج به دست آمده از ابعاد دو متغیر مذکور امنیت مالی و جانی می‌توان گفت که بیشترین مقدار تأثیرگذاری بعد توانایی پلیس با بعد احساس امنیت جانی (مقدار $F=0/152$) و در ادامه بعد عملکرد پلیس با بعد احساس امنیت جانی (مقدار $F=0/139$) و بعد جدیت پلیس با بعد احساس امنیت جانی (مقدار $F=0/132$) به ترتیب بیشترین تأثیر را داشته‌اند.

فرضیه سوم: به نظر می‌رسد بین سه نقش پلیس - توانایی، عملکرد، جدیت - و احساس امنیت شهروندان تفاوت آماری معناداری وجود دارد.

برای رتبه‌بندی فرضیه برحسب اهمیت‌شان برای پاسخگویان از همبستگی پیرسون (جدول شماره ۳) و آزمون ناپارمتری فریدمن استفاده شد. بر این اساس، برای آزمون رتبه‌دادن به هریک از شیوه‌های ایفای نقش پلیساز محاسبه تفاوت میانگین متغیرهای اثرگذار استفاده شده است. بنابراین، شیوه‌های ایفای نقشی که میانگین بالاتری به خود اختصاص می‌دهند از نظر پاسخگویان دارای اهمیت بالاتری هستند (جدول شماره ۴).

جدول (۴): تفاوت اثرات متغیرهای نقش پلیس بر میزان احساس امنیت شهروندان با استفاده از آزمون فریدمن

میانگین رتبه‌ها		
۱/۰۷	تأثیر جدیت پلیس بر میزان احساس امنیت شهروندان	جدیت
۲/۶۴	تأثیر عملکرد پلیس بر میزان احساس امنیت شهروندان	عملکرد
۲/۲۸	تأثیر توانایی پلیس بر میزان احساس امنیت شهروندان	توانایی

با توجه به میانگین رتبه‌ای به دست آمده از جدول شماره (۴) بیشترین اثرگذاری به عملکرد پلیس با میانگین ۲/۶۴ تعلق می‌گیرد و شیوه‌های ایفای نقش توانایی و جدیت به ترتیب با میانگین‌های ۲/۲۸ و ۱/۰۷ در رده‌های بعدی قرار دارند. بنابراین، فرضیه شماره (۳) پژوهش نیز مورد تأیید قرار می‌گیرد.

نتیجه‌گیری

نبود احساس امنیت در هریک از ابعاد آن، چه در سطح فردی و چه در سطح جامعه، مسائل عمده‌ای را به وجود می‌آورد و باعث انواع کج‌رفتاری‌ها، اضطراب، تشویش و انگیزه هرگونه فعالیت از فرد می‌شود. باتوجه به این که مهم‌ترین وظیفه نیروی انتظامی و حتی حکومت‌ها تأمین امنیت اجتماعی است این مهم زمانی تحقق می‌یابد که با رویکرد ساختارهای فرهنگی و اجتماعی جامعه از یک سو و اراده مسئولان ذی‌ربط در مورد اقدامات لازم برای بسط و گسترش و تغییرات سازمانی برای همسوس شدن با جامعه برای برقراری امنیت اجتماعی از سوی دیگر مرتبط باشد. باتوجه به اهمیت مسئله پژوهش حاضر به شناخت و بررسی نقش پلیس در ایجاد احساس امنیت شهروندان در شهر دهگلان پرداخته‌است. نتایج زیر از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش است.

در کل از ۱۶۴ نفر پاسخگوی پژوهش ۱۲۳ نفر (۷۵ درصد) مرد و ۴۱ نفر (۲۵ درصد) زن بوده‌اند. برحسب گروه سنی نیز بیشترین میزان با ۴۵ درصد متعلق به گروه سنی ۳۰-۲۳ ساله و کمترین میزان با ۴ درصد به گروه سنی ۴۷-۵۴ ساله تعلق داشته‌است. برحسب نوع سکونت ۶۵/۹ درصد افراد دارای منزل مسکونی شخصی، ۳۰/۵ درصد افراد دارای منزل استیجاری و ۳/۷ درصد افراد نیز در منازل سازمانی سکونت داشته‌اند. از مجموع کل پاسخگویان ۴۶ نفر (۲۸ درصد) در گروه درآمدی کمتر از ۳۰۰ هزار تومان قرار دارند و فقط ۲۵ نفر افراد (۱۵ درصد) در گروه درآمدی بالای یک میلیون تومان قرار دارند. برحسب نوع تحصیلات نیز ۶۳ نفر (۳۸ درصد) پاسخگویان دارای مدرک فوق‌دیپلم و لیسانس هستند. همچنین، ۲۴ نفر (۱۴/۶ درصد) از پاسخگویان احساس امنیت کم، ۱۱۹ نفر (۷۲/۶ درصد) احساس امنیت متوسط و ۲۱ نفر (۱۲/۸ درصد) احساس امنیت بالا داشته‌اند.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش نشان می‌دهد که در فرضیه اول بین نقش پلیس و احساس امنیت رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد بدین معنی که هرچه نقش پلیس در محل زندگی و کار و فضاهای شهری نمود بیشتری داشته‌باشد شهروندان احساس امنیت بیشتری می‌کنند و برعکس. در فرضیه دوم نیز ضریب همبستگی پیرسون به منظور بررسی رابطه بین ابعاد مالی و جانی احساس امنیت و مؤلفه‌های نقش پلیس به کار برده شده‌است و نتایج آماری نشان می‌دهد که در بعد جدیت پلیس با بعد مالی (مقدار $r=0/070$ در سطح معناداری $=0/14$) و در بعد جانی (مقدار $r=0/132$ در

سطح معناداری=۰/۰۵) معنادار گردید. در بعد عملکرد پلیس با بعد مالی (مقدار $I=0/105$) در سطح معناداری=۰/۱۳) و در بعد جانی (مقدار $I=0/139$) در سطح معناداری=۰/۱۱) معنادار گردید. همچنین، در بعد توانایی پلیس با بعد مالی (مقدار $I=0/071$) در سطح معناداری=۰/۱۷) و در بعد جانی (مقدار $I=0/152$) در سطح معناداری=۰/۱۲) معنادار گردید. باتوجه به نتایج به دست آمده از ابعاد دو متغیر مذکور امنیت مالی و جانی می توان گفت که بیشترین مقدار تأثیرگذار بعد توانایی پلیس با بعد احساس امنیت جانی (مقدار $I=0/152$) است و در ادامه بعد عملکرد پلیس با بعد احساس امنیت جانی (مقدار $I=0/139$) سپس جدیت پلیس با بعد احساس امنیت جانی (مقدار $I=0/132$) به ترتیب بیشترین تأثیر را داشته اند.

در فرضیه سوم نیز از آزمون فریدمن به منظور رتبه بندی میانگین تأثیر نقش های پلیس بر احساس امنیت اجتماعی استفاده شد که این آزمون نشان می دهد عملکرد پلیس، توانایی و جدیت به ترتیب بیشترین تأثیر را بر احساس امنیت شهروندان دارند به این معنی که از دید شهروندان شهر دهگلان بین نقش های پلیس در برقراری امنیت تفاوت وجود دارد. باتوجه به فرضیه های پژوهش شاهد یکسان نگری نظر همه شهروندان در مناطق مختلف به نقش و حضور نیروی انتظامی در ایجاد و احساس امنیت هستیم. نتایج پژوهش نشان دهنده این واقعیت است که پلیس در احساس امنیت شهروندان بسیار تأثیرگذار است.

پیشنهادها

نیروی انتظامی - پلیس - از مهم ترین نهادهای نظارت اجتماعی بر عملکرد شهروندان می باشد. لذا، در این راستا برای موفقیت و پیشبرد اهداف خود نیاز به همکاری و حمایت شهروندان دارد. نتایج این پژوهش حکایت از نقش پلیس در احساس امنیت شهروندان دارد. بر همین اساس، باتوجه به نتایج می توان پیشنهادهای زیر را مطرح کرد:

- ایجاد صندوق هایی به منظور ارایه نظرها و پیشنهادهای مردم و ارتباط شهروندان با پلیس در سطح شهر؛
- افزایش دامنه فعالیت های پلیس در مکان های عمومی - تفریحی سطح شهر؛

- پلیس ضمن برخورد قاطع با ناامنی‌ها در سطح شهر رویکرد جامعه‌محوری را وجهه همت خود قرار داده تا موجب اعتماد شهروندان به پلیس شده و در نهایت احساس امنیت مردم بالاترود؛
- پلیس با همکاری و همراهی و تعامل گسترده با شهروندان در سطح شهر می‌تواند نوعی احساس امنیت را در میان شهروندان به‌وجود آورد؛
- توسعه ظرفیت‌های پاسخگویی به انتظارات به‌حق شهروندان توسط پلیس؛
- بهره‌گیری از توان‌های رسانه‌های جمعی و ارتباطی در پیشبرد اهداف جامعه‌محوری توسط پلیس؛
- فراگیری و آموزش و استفاده از تکنولوژی‌ها در حین انجام وظیفه و مأموریت‌ها توسط پلیس.

منابع

- ابراهیم پور، حبیب‌الله؛ روشندل، طاهر؛ امیری، عبدالرضا (۱۳۹۱)، بررسی عوامل نگرشی مؤثر در تبیین اعتماد عمومی به پلیس (مطالعه موردی: پلیس تهران)، فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی، سال هفتم، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۱، صص ۳۰۱-۳۲۷.
- بمانیان، محمدرضا؛ محمودی‌نژاد، هادی (۱۳۸۷)، تحقیقی در سنجش عوامل تأثیرگذار بر احساس امنیت شهری (نمونه موردی: شهر کرمان)، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۱۹، بهار ۱۳۸۷، صص ۷۱-۵۹.
- پورموذن، علی‌محمد (۱۳۸۸)، بررسی رابطه نقش اجتماعی پلیس و احساس امنیت خانواده‌ها (مطالعه موردی: شمال تهران)، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، شماره ۳، سال ۲، پاییز ۱۳۸۸، صص ۱۰۱-۱۲۶.
- تاجران، عزیزالله؛ کلاکی، حسن (۱۳۸۸)، بررسی تأثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت شهروندان تهرانی، فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال چهارم، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۸، صص ۵۸۷-۵۶۱.
- دلاور، علی (۱۳۸۹)، روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی، چاپ سی‌ودوم، زمستان ۸۹، تهران: نشر ویرایش.
- ربانی، رسول؛ ادیبی، مهدی؛ طاهری، زهرا (۱۳۹۰)، تبیین جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر نقش و حضور نیروی انتظامی در ایجاد احساس امنیت در بین شهروندان اصفهانی سال ۱۳۸۸، فصلنامه دانش انتظامی، سال ۱۲، شماره ۲، صص ۷۵-۱۱۰.
- رفیع‌پور، فرامرز (۱۳۸۶)، کند و کاوها و پنداشتها؛ مقدمه‌ای بر روش‌های شناخت جامعه و تحقیقات اجتماعی، چاپ ۱۶، تهران: شرکت سهامی انتشار.
- زارع‌شاه‌آبادی، اکبر؛ ترکان، رحمت‌الله (۱۳۹۰)، بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان شهر یزد، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، شماره ۲، سال ۴، تابستان ۱۳۹۰، صص ۱۵۶-۱۳۳.
- زیاری، کرامت‌الله؛ عیوضلو، داود؛ عیوض‌لو، محمود؛ ریکا، جهانیش (۱۳۹۲)، تحلیل تطبیقی احساس امنیت در فضاهای شهری و روستایی (مطالعه موردی: شهرستان کوهدشت)، پژوهش‌های روستایی، سال ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۲، صص ۱۶۴-۱۳۷.
- ساروخانی، باقر؛ هاشم‌نژاد، فاطمه (۱۳۹۰)، بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی (مؤلفه‌های آن) و احساس امنیت اجتماعی در بین جوانان شهرسازی، فصلنامه جامعه‌شناسی مطالعات جوانان، سال دوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۰، صص ۹۴-۸۱.
- شایگان، فریبا (۱۳۸۸)، نقش سرمایه اجتماعی پلیس در جلب همکاری مردم در جهت برقراری نظم و امنیت، فصلنامه نظم و امنیت، سال دوم، شماره ۱، بهار ۱۳۸۸، صص ۷۸-۵۹.

- ضرابی، اصغر؛ شرفی، زکیه؛ زنگنه، مهدی (۱۳۹۱)، سنجش عوامل مؤثر بر احساس امنیت شهروندان مشهد با تأکید بر عملکرد پلیس و رسانه‌های جمعی، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۱، صص ۱۲۱-۱۰۳.
- طاهری، زهرا؛ ربانی، رسول؛ ادیبی‌سده، مهدی (۱۳۹۱)، رابطه نقش پلیس و احساس امنیت در شهر اصفهان سال ۱۳۸۸، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۱، بهار ۱۳۹۱، صص ۳۸-۲۱.
- عبدی، توحید؛ شرافتی‌پور، جعفر؛ سجادی، سیدغلامرضا (۱۳۸۸)، تأثیر عملکرد پلیس اجراییات در افزایش احساس امنیت شهروندان مراجعه‌کننده به بوستان‌های تهران، فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال چهارم، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۸، صص ۶۰۰-۵۸۷.
- عریضی، فروغ‌السادات؛ محمدی، اصغر؛ ساسان، گل‌نساء (۱۳۹۱)، رابطه ویژگی‌های اجتماعی و فردی زنان بر احساس امنیت آنان در اماکن عمومی شهر بندرعباس، فصلنامه مطالعات شهری، سال ۲، شماره ۴، پاییز ۱۳۹۱، صص ۱۱۰-۹۱.
- کامران، فریدون؛ عبادتی‌نظری، سمیه (۱۳۸۹)، بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی مؤثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی زنان دانشجوی کارشناسی‌ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه‌های شهر تهران، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال سوم، شماره ۸، بهار ۱۳۸۹، صص ۵۶-۴۳.
- گروسی، اکرم (۱۳۹۱)، سرمایه اجتماعی پلیس و احساس امنیت، پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی، شماره اول، سال پنجم، بهار ۱۳۹۱، صص ۵۱-۲۹.
- گل‌پرور، محسن؛ عریضی، حمیدرضا (۱۳۸۵)، نقش مشارکت شهروندی، شایسته‌سالاری و ساختار سازمانی در رفتار و نگرش کارکنان سازمان‌ها، فصلنامه رفاه اجتماعی، سال ششم، شماره ۲۳، صص ۲۷۶-۲۴۹.
- گلی، علی (۱۳۹۰)، زنان و امنیت در فضاهای عمومی شهری (مطالعه موردی: پارک آزادی شیراز)، جامعه‌شناسی تاریخی، دوره ۳، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۰، صص ۱۶۵-۱۴۳.
- گورانی، ابراهیم‌رستم؛ سوداگر، مهسا (۱۳۹۱)، بررسی شاخص‌های امنیت شهری در محله چاهستانی‌های شهر بندرعباس (با رویکرد پیشگیرانه)، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، شماره ۲۲، بهار ۱۳۹۱، صص ۵۷-۳۱.
- محسنی تبریزی، علیرضا؛ شاه‌بهرامی، فرخ‌الله (۱۳۸۷)، نقش مدیریت انتظامی در تأمین امنیت شهرها (مطالعه موردی: انتخابات مجلس شورای اسلامی)، فصلنامه دانش انتظامی، سال دهم، شماره اول، بهار ۱۳۸۷، صص ۱۴۳-۱۲۰.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۰)، نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن.

- نبوی، سید عبدالحسین؛ حسین زاده، علی حسین؛ حسینی، سیده هاجر (۱۳۸۹)، بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی، جامعه‌شناسی کاربردی، سال ۲۱، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۹، صص ۷۳-۹۶.
- نویدنیا، منیژه (۱۳۸۸)، چشم‌انداز پلیس؛ امنیت و سرمایه اجتماعی، فصلنامه مطالعات راهبردی، سال دوازدهم، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۸، صص ۲۹-۴۶.
- ویسیان، محمد؛ علیزاده، عادل؛ اصغری، آزاد (۱۳۹۱)، ارزیابی قابلیت‌های توسعه شهری دهگلان با مدل SWOT، مقالات چهارمین همایش علمی سراسری دانشجویی جغرافیا، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، اردیبهشت ۹۱، صص ۱-۱۰.
- هاشمیان‌فر، سیدعلی؛ کشاورز، زهراسادات (۱۳۹۱)، بررسی جامعه‌شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۱، صص ۳۹-۶۲.
- یاری، حامد؛ هزارجریبی، جعفر (۱۳۹۱)، بررسی رابطه احساس امنیت و اعتماد اجتماعی در میان شهروندان (مطالعه موردی: ساکنان شهر کرمانشاه)، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۱، صص ۳۹-۵۸.
- Alemi, R. Study on unsustainable security based on sustainable development. International conference on human security in west Asia (ICHSWA), Birjand University, ۲۰۰۸, p. ۱۰۷-۱۱۸.
- Behrouz, Ajdaria & Seyed Esmaeil, Asgharpour. (۲۰۱۱). Human security and development, emphasizing on sustainable development, The ۲nd International Geography Symposium GEOMED ۲۰۱۰, Procedia Social and Behavioral Sciences ۱۹, pp ۴۱-۴۶.
- Branscomb, Lewis M. (۲۰۰۶) Sustainable cities: Safety and security, Technology in Society ۲۸, pp ۲۲۵-۲۳۴.
- Ferguson, K. M. & C. H. Mindel. (۲۰۰۷). Modeling Fear of Crime in Dallas Neighborhoods: A Test of Social Capital Theory, Crime & Delinquency, Volume ۵۳, Number ۲, April ۲۰۰۷, ۳۲۲-۳۴۹.
- Maleki, Gholamreza & Sadeghi, Mehrdad & Moradi, Hojatollah & Kazemi, Mohammadali (۲۰۱۴) A Survey on Factors Influencing Development of Trends in Citizen Participation with Police Force, National Park-Forschung in der Schwiz (Switzerland Research Park Journal), Vol. ۱۰۴, No. ۲; April ۲۰۱۴, PP ۲۹۶-۳۰۹.